

Література

1. Кримінальний кодекс України: Закон України станом на 16 вер. 2021 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.

2. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. 2-ге вид. 2018. 360 с. URL: https://pidru4niki.com/12691118/pravo/zviltannya_vid_vidbuvannya_pokarannya_vagitnih_zhinok_zhinok_yaki_mayut_ditey_vikom_troh_rokiv (дата звернення: 04.10.2021).

УДК 341.824:338.47 (043.2)

Лаврів І.В., здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Мазепа С.О., к.ю.н., доцент

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ КОРУПЦІЙНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Сьогодні у світі однією з найактуальніших та найбільш гострих проблем є корупція, яка підриває усі підвалини демократичного суспільства.

Корупція, яка пронизує все державне управління в Україні згубно впливає на розвиток Української держави. Вона стримує економічний ріст України, перешкоджає формуванню демократії, робить державу нестабільною та деструктивно впливає на моральні засади суспільства [6, с. 33].

При цьому закріплюючи в Конституції євроінтеграційний напрям розвитку України та підписавши Угоду про асоціацію, держава взяла на себе певні зобов'язання, частина з яких була пов'язана з викоріненням корупції. Саме з 2014 року почалося впровадження реформ, метою яких стало викорінення корупційної діяльності з реалій українського суспільства. Одним важливих нововведень було збільшення переліку корупційних правопорушення та відповідальності за них.

Закон України «Про запобігання корупції», який був прийнятий ще у 2014 році надав законодавче визначення поняття корупції, відповідно до якого нею вважалось «використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної

вигоди особі або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей» [2].

Варто зазначити, що за вчинення корупційних правопорушень може наставати кримінальна, адміністративна та дисциплінарна відповідальність.

При цьому необхідно вказати на несистематизований характер корупційних правопорушень. Це пов'язано з тим, що відповідальність за корупційні правопорушення передбачена в Кримінальному кодексі України, Кодексі України про адміністративні правопорушення, Кодексі законів про працю України. Проте в жодному з цих кодексів не відведено окремого розділу для регламентування відповідальності за корупційні правопорушення.

Такий підхід законодавця є цілком обґрунтованим, так як корупція пронизала різні сфери життя і виявляється недоцільним її угрупованням у єдиний розділ [8, с. 19].

Корупційні правопорушення поділяють на дві групи. Першу групу становлять правопорушення, які стають ними лише у випадку їх вчинення певними особами. Це може бути привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем тощо.

Другу групу правопорушень складають ті, які є корупційними по своїй природі. До них можуть належати підкуп особи, яка надає публічні послуги; зловживання впливом; незаконне збагачення; пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі [10, с. 67].

Варто вказати, що вчинення особою будь-якого корупційного злочину спричиняє виникнення негативних наслідків, серед яких неможливість звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям, передачею особи на поруки, примиренням винного з потерпілим чи у зв'язку зі зміною обстановки; неможливість призначення більш м'якого покарання, аніж передбаченого законом; неможливість звільнення від покарання на підставі ч. 4 ст. 74 Кримінального кодексу України [1].

Проте для більш ефективного подолання корупції в Україні важливим є аналіз досвіду інших країн, які досягли позитивних результатів у цій сфері. До таких можна віднести Швейцарію, в якій більш розвиненим є законодавство про відповідальність за корупційні правопорушення. При цьому в даній країні розділяється хабарництво, яке вчинене службовою особою та яке вчинене приватною особою. Також у Швейцарії відмежовується вигода та

хабар, з огляду на що за останній передбачається більш тяжка відповідальність [7, с. 281].

Можна стверджувати, що одним із найважливіших завдань є вдосконалення законодавства, яке встановлює відповідальність за корупційні правопорушення. Для досягнення цієї мети важливим залишається врахування досвіду передових держав світу у врегулюванні даного питання.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/conv>. (дата звернення: 21.10.2021).

2. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#top>. (дата звернення: 21.10.2021).

3. Бусол О.Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні в контексті сучасної антикорупційної стратегії: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2015. 479 с.

4. Кримінальний кодекс Швейцарії: URL: <http://www.seco.admin.ch>

5. Крупко Д.І. Відповідальність за хабарництво за кримінальним правом Німеччини, Швейцарії та України (порівняльно-правове дослідження): дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2016. 271 с.

6. Куц В. Поняття корупційних злочинів та їх види. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 4. С. 32–36.

7. Романюк Б.В. Законодавство України та зарубіжних країн щодо протидії корупції. Міжнародний досвід боротьби з корупцією Київ: Поліграф-Сервіс, 2015. 626 с.

8. Савченко А.В. Корупційні злочини (кримінально-правова характеристика): навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 168 с.

9. Савченко А. Актуальні питання кримінальної відповідальності за корупційні злочини. *Право України*. 2015. № 12. С. 58–68.

10. Шамара О. Кримінальна відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень. *Юридичний журнал*. 2009. № 11. С. 66–72.

Ліхитченко І.Г., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Ланцедова Ю.О., к.ю.н., доцент

ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ДТП

В Україні з кожним роком зростає кількість дорожньо-транспортних пригод. За статистикою Міністерства внутрішніх справ на українських дорогах що три хвилини трапляється аварія, що 15 хвилин травмується одна людина, а що три години одна людина гине [1]. Варто також зазначити, що справи про ДТП належать до категорії особливо складних для розслідування. Тому огляд місця дорожньо-транспортної пригоди, як первинна стадія розслідування ДТП, має дуже важливе значення для встановлення істини у справі та виявлення винних.

Загалом огляд місця ДТП – це багатостороння слідча дія, яка передбачає вивчення слідчим матеріальної обстановки дорожньої події, транспортного засобу, різних слідів та об'єктів. Проведення огляду з метою виявлення і фіксації слідів, необхідних для встановлення обстановки дорожньої події, її механізму та інших обставин, які мають значення для розкриття та розслідування автотранспортного злочину, потребує застосування слідчим системи науково-обґрунтованих (безпосередніх і опосередкованих) прийомів, методів і способів дослідження [2, с. 140].

На початку розслідування можуть виникнути різноманітні слідчі ситуації, типовими з яких є такі: 1) потерпілий, водій та транспортний засіб перебувають на місці події; 2) потерпілий та автомобіль перебувають на місці події, водій зник; 3) наявність на місці події тільки потерпілого, водій з автомобілем зникли [3, с. 387].

Однією з особливостей огляду місця ДТП є негайність його проведення, оскільки інтенсивний рух транспорту та пішоходів, зміна погодних умов можуть суттєво змінити фактичну обстановку, знищити чи пошкодити сліди та інші речові докази.

Проведення огляду місця ДТП обов'язково потребує спеціальних знань (переважно в галузі автотехніки, трасології та криміналістики), а отже, залучення відповідних спеціалістів, що особливо важливо у разі зникнення з місця події особи, яка порушила правила безпеки дорожнього руху. Доцільним є залучення як спеціаліста не тільки експерта-автотехніка, а й експерта-криміналіста, оскільки у випадках, коли водій зник, а